

Сертифікація в будівництві

План.

- 6.1 Основні положення про сертифікацію.
- 6.2 Органи, які пов'язані із сертифікацією в Україні.
- 6.3 Сертифікація продукції в Україні (УКРСЕПРО).

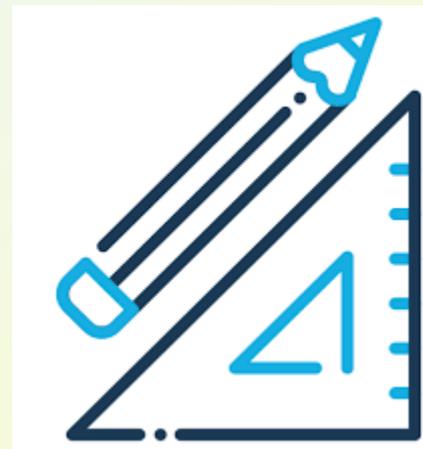

1.3 Державна система стандартизації в Україні

Толтава
М.О.

Функції державної системи стандартизації.

Вся робота по стандартизації в Україні регламентується Декретом Кабінету Міністрів і комплексом стандартів державної системи стандартизації, перші стандарти якого введені в дію 05.10.1993 р наказом Держстандарту України №116 від 29.07.1993 р

Державна система стандартизації в Україні визначає :

- мета і принципи управління;
- форми і загальні організаційно-технічні правила виконання всіх робіт по стандартизації;
- об'єкти стандартизації;
- категорії нормативних документів по стандартизації;
- види стандартів;
- використання стандартів і технічних умов.

Категорії нормативних документів по стандартизації.

Нормативні документи по стандартизації розподіляють за такими категоріями :

- державні стандарти України - ДСТУ;
- галузеві стандарти України - ГСТУ;
- стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок України - Стоу;
- технічні умови України - ТУУ;
- стандарти підприємств - СТП.

Державна система стандартизації в

Україні регламентована в основних стандартах :

ДСТУ 1.0-93 "ДСС. Основні положення";

ДСТУ 1.2-93 "ДСС. Порядок розробки державних (національних) стандартів ";

ДСТУ 1.3-93 "ДСС . Порядок розроблення, побудови, викладу, оформлення, узгодження, затвердження, позначення та реєстрації ТУ ";

ДСТУ 1.4-93 "ДСС. Стандарти підприємства. Основні положення";

ДСТУ 1.5-93 "ДСС. Загальні положення щодо побудови, викладу, оформлення та змісту стандартів ";

ДСТУ 1.6-93 "ДСС. Порядок державної реєстрації галузевих стандартів, стандартів науково-технічних та інженерних товариств і спілок ";

ДСТУ 1.7-2000 "ДСС.

Правила і методи прийняття та застосування міжнародних і регіональних стандартів ".

Державні стандарти України розробляються на :

- 1) організаційно-методичні та загальнотехнічні об'єкти, а саме:
  - організація проведення робіт із стандартизації;
  - науково-технічна термінологія, класифікація і кодування техніко-економічної та соціальної інформації;
  - технічна документація, інформаційні технології;
  - організація робіт з метрології;

- достовірні довідкові дані про властивості матеріалів і речовин;
- вироби загальномашинобудівного застосування;
- складові елементи народногосподарських об'єктів державного значення (банківсько-фінансова система, транспорт, зв'язок, енергосистема, охорона навколишнього природного середовища, оборона країни тощо);
- продукцію міжгалузевого призначення;
- продукцію для населення і народного господарства;
- методи випробувань.

Вимоги до державних стандартів.

Обов'язкові та рекомендовані вимоги Держстандарту України :

- вимоги, які стосуються безпеки продукції для життя, здоров'я і майна громадян, її сумісності і взаємозамінності, охорони навколишнього природного середовища та вимоги до методів випробувань цих показників;

- вимоги техніки безпеки і гігієни праці з посиланням на відповідні норми і правила;

- метрологічні норми, правила, вимоги та положення, які забезпечують достовірність і єдність вимірювань;
- положення, які забезпечують технічну єдність під час розробки, виготовлення, експлуатації або застосування продукції.

!!!! Обов'язкові вимоги державних стандартів підлягають безумовному виконанню всіма суб'єктами, на яких поширюється дія стандартів на всій території України!!!

Рекомендовані вимоги державних стандартів України підлягають безумовному виконанню, якщо :

- це передбачено чинними актами законодавства;
- ці вимоги включені до договорів на розробку, виготовлення і поставку продукції;
- виробником (постачальником) продукції документально заявлено про відповідність продукції цим стандартам.

Державні стандарти стверджує Держстандарт України, а стандарти в галузі будівництва та промисловості будівельних матеріалів - **Мінбудархітектури України.**

Крім державних стандартів України в статусі національних прийняті:

- стандарти міжнародних організацій,
- міждержавні стандарти Співдружності Незалежних Держав.

Розроблено і прийнято чимало керівних нормативних документів, рекомендацій (Р), галузевих стандартів (ГС), технічних умов (ТУ) і т.д.

Залежно від призначення стандарти поділяють на:

- основні (загальні) по продукції,
- робіт (послуг) і
- методів вимірювання та контролю,

а в залежності від сфери дії на:

- міждержавні (міжнародні, міжнаціональні), розроблені і прийняті міжнародними організаціями (ISO, IEC і т.д.);
- державні стандарти України (ДСТУ),
- республіканські стандарти колишньої УРСР, прийняті до 1991 р .;
- установчі документи (КНД і Г);
- державні класифікатори;
- стандарти підприємств і фірми (ТУ), прийняті їх керівниками та зареєстровані компетентними органами по стандартизації.

Галузеві стандарти розробляють на продукцію за відсутності державних стандартів України або в разі необхідності встановлення вимог, які перевищують або доповнюють вимоги державних стандартів.

Стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок розробляють в разі необхідності поширення результатів фундаментальних і прикладних досліджень, одержаних в окремих галузях знань чи сферах професійних інтересів. Галузеві стандарти, як і стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок, не повинні суперечити обов'язковим вимогам державних стандартів і підлягають державній реєстрації в Держстандарті України.

Стандарти підприємства розробляють на продукцію (процеси, послуги), які виробляють і застосовують (здійснюють, надають) лише на конкретному підприємстві.

Закони України "Про підтвердження відповідності" та "Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності"

Закон України № 124 - VIII "Про технічні регламенти та оцінку відповідностям» (від 11 лютого 2016 року)

В ньому:

- 1) Чи містяться відповідні вимоги Угоди про технічні бар'єри в торгівлі,
- 2) консолідовані правові та організаційні засади розроблення, прийняття та застосування регламентів і процедур оцінки відповідності. ь

даний Закон є третьою, останньою складовою інтеграції європейських технічних регламентів і зобов'язує прийняти їх повний перелік

Наибольшая новация Закона – это **норма о презумпции добросовестности производителя**. Это позволяет производителю/предпринимателю оценивать уровень опасности продукции и решать вопрос о привлечении специалистов или самостоятельной проверке соответствия продукции существующим законодательным требованиям к ее качеству.

1я версия - Технический регламент – закон Украины или нормативно-правовой акт, принятый Кабинетом Министров Украины, в котором определены характеристики продукции или связанные с ней процессы или способы производства, а также требования к услугам, включая соответствующие положения, соблюдение которых является обязательным. Он может также содержать терминологию, обозначения, упаковку, маркировку или этикетирование, которые применяются к определенной продукции, процессу или способу производства.

2я версия - Технический регламент - нормативно-правовой акт, утвержденный органом государственной власти, предусматривает технические требования к продукции, процессам или услугам непосредственно или через ссылки на стандарты или воспроизводит их содержание;

Рыночный надзор – постоянное наблюдение за соответствием продукции, введенной в оборот, техническим регламентам, правомочностью применения на ней Национального знака соответствия, полнотой и достоверностью информации о такой продукции.

Нормативный документ - документ, который определяет правила, общие принципы или характеристики различных видов деятельности или их результатов. Этот термин охватывает такие понятия, как "стандарт", "кодекс установившейся практики" и "технические условия";

Консенсус - общее согласие, характеризующееся отсутствием серьезных возражений по существенным вопросам у большинства заинтересованных сторон и достигаемое в результате процедуры, направленной на учет мнения всех сторон и сближение расходящихся точек зрения;

Стандарт - документ, содержащий правила для всеобщего и многократного применения, общие принципы или характеристики, касающиеся деятельности или ее результатов с целью достижения оптимальной степени упорядоченности в определенной отрасли, разработанный в установленном порядке на основе консенсуса;

Международный и Региональный стандарты - стандарты, утвержденные соответствующим региональным органами стандартизации;

Национальные стандарты - государственные стандарты Украины, принятые центральным органом исполнительной власти в сфере стандартизации и доступные для широкого круга пользователей;

Кодекс установившейся практики - документ, в котором перечислены правила или процедуры проектирования, изготовления, монтажа, технического обслуживания, эксплуатации оборудования, конструкций или изделий. Кодекс установившейся практики может быть стандартом, частью стандарта или отдельным документом;

Технические условия – нормативный документ, содержащий технические требования, которым должны соответствовать продукция, процессы или услуги. ТУ разрабатывают для установления требований, которые регулируют отношения между поставщиком (разработчиком, производителем) продукции, для которой отсутствуют государственные или отраслевые стандарты (или в случае необходимости конкретизации требований отмеченных документов). Технические условия могут быть стандартом, частью стандарта или отдельным документом;

Утверждение стандарта (международной организации) - это обретение им статуса государственного (ДСТУ). В этом случае государственный стандарт может иметь три степени соответствия международному. Он может быть *идентичным, модифицированным и неэквивалентным*;

- **Идентичный стандарт** - это стандарт, полностью эквивалентный международному;
- **Модифицированный стандарт** - это национальный стандарт, который имеет технические отклонения, но воспроизводит структуру международного стандарта;
- **Неэквивалентный стандарт** - стандарты, которые имеют неидентифицированные технические отклонения и/или различия по форме представления.

Безопасность - это отсутствие риска, который может повлечь какой-либо вред.

Совместимость - это пригодность продукции, процессов и услуг к совместному использованию.

Взаимозаменяемость - это пригодность одного изделия, процесса, услуги для использования вместо другого с целью выполнения одних и тех же требований, а

Унификация - это отбор оптимального числа разновидностей продукции, процессов, услуг и значений их параметров. Необязательными (рекомендованными) требованиями к определенной отрасли производства, вида деятельности, отдельных видов продукции.

Объектами стандартизации - называют предметы (продукцию, процессы, услуги), подлежащие стандартизации. Ими могут быть только результаты человеческой деятельности (изделия, документы, меры, нормы). Не могут быть объектами стандартизации натуральные продукты (нефть, уголь, руда и другие полезные ископаемые), однако продукты их переработки, как результаты человеческой деятельности, подлежат стандартизации.

Сегодня в Украине могут применяться международные (региональные) стандарты и стандарты других стран,

если их требования не противоречат законодательству Украины

путем ссылки на них в национальных и других стандартах.

Главные приоритеты в развитии стандартизации в Украине:

- обеспечение безопасности для жизни и здоровья человека, животных, растений, а также имущества и охраны окружающей среды,
- создания условий для рационального использования всех видов национальных ресурсов
- и соответствия объектов стандартизации своему назначению,
- содействия устранению технических барьеров в торговле.

концептуальные основы национальной стандартизации:

- способствование внедрению международных стандартов;
- устранение технических барьеров в торговле;
- способствование научно-техническому сотрудничеству.

Стратегические
приоритетные
направления
планирования работ по
стандартизации

обусловлены основным
приоритетом Украины,

гармоничное развитие
экономики,

защита природной
окружающей среды и
человеческого
потенциала Украины.

Основные начала стандартизации направлены на выполнение мероприятий по завершению вступления Украины в Общество международной торговли и реализации приоритетных положений Программы интеграции Украины в европейское сообщество.

позиция международных организаций в сфере стандартизации являются четкой и понятной:

- необходимо поддерживать международные стандарты ISO и IEC;
- стандарты должны быть простыми и соответствовать целям;
- международные стандарты должны применяться, по возможности, без модификаций;
- разработанные стандарты должны приниматься на основе консенсуса;
- необходимо избегать дублирования усилий;
- отраслевые стандарты и технические условия компаний следует минимизировать и, по возможности, подавать в форме документов, которые определяют функциональные требования;
- пользователи должны иметь представительство в рабочих группах по стандартизации.

Основные направления развития международной стандартизации ISO в строительной деятельности сформулированы при проведении **Всемирного дня стандартов** в 1999 г., специально приуроченного к качеству строительства, который проходил под рабочим девизом **«Стоим на стандартах и строим по ним»**. Основные направления в строительстве выражены четырьмя основными статьями.

Первая из них - страны, у которых ресурсов меньше, получают выгоды за счет тех, у кого их больше. Строительство - один из древних видов деятельности человечества Оно сохраняет свою ключевую роль и в наши дни. Только в США ежегодно расходуют на строительство более 1 трлн. долл. В строительной индустрии необходимо учитывать климатические и погодные условия: ураганы и торнадо, землетрясения и штормы, снежные бури и обильные дожди. Наличие международных стандартов по строительству позволяет странам с меньшими ресурсами использовать готовые технологии, применяемые в других странах.

Вторая статья - «От стандартов на изделия - к стандартам глобального управления». Национальные регулирующие правила и нормы, например строительные, установленные в законодательных документах, все больше трансформируются в систему «ссылок на стандарты». Это означает, что если стандарт разработан на основе этих правил или норм, пусть минимальных, соблюдение законодательства будет обеспечено путем соответствия продукции требованиям стандартов. На всех уровнях стандартизация зданий и сооружений имеет огромное значение. В публикации рассмотрены пять таких уровней:

- глобальный;
- конечного пользователя;
- строительной индустрии;
- строительства зданий; изделий.

Третья статья - «Встраиваться в окружающую среду, или так повелевают стандарты». Система управления окружающей средой в строительстве стала неотъемлемой частью существующих систем качества и обеспечивает прекрасную совместимость с принципами всемирной торговли. В публикациях приведен большой перечень соглашений, документов, где сформулированы требования по защите окружающей среды, а также перечень организаций (банков, страховых компаний, местных общин и т.д.), контролирующих экологические мероприятия.

Все подрядчики или контрагенты, участвующие в проектах, обязаны непрерывно осуществлять экологические улучшения и проводить регистрацию по схеме экологического аудита и управления, принятой Европейским Сообществом, либо сертификацию по международным стандартам ISO серии 14000 или другой эквивалентной системы. Чтобы справиться с трудностями, проектировщики и контрагенты разрабатывают собственные стандарты.

Четвертая статья - «Международные стандарты для одной семьи с совместным и раздельным проживанием». По результатам ряда заседаний ТК была выработана стратегия по совершенствованию серии стандартов на жилища, системы и компоненты с целью включения в них таких показателей, как пожарная безопасность, эксплуатационная надежность, функциональность, долговечность и т.д. Кроме того, предусматривалась необходимость разработки правил и порядка международной торговли домами и системами, а также передачи инновационных проектов и конструкций.